

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПУБЛІЧНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ В УМОВАХ ДІЇ СПЕЦІАЛЬНИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ: ДОСВІД ІЗРАЇЛЮ ТА УКРАЇНИ

УДК 342.9:351:004.8](477+569.4)

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2026-17.11>

ПАВЛО КРАЙНІЙ

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри публічного права

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Україна

p.krayniy@chnu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-1263-9392

Анотація. У статті досліджується актуальний стан правового регулювання впровадження та використання технологій штучного інтелекту (далі – ШІ) Ізраїлем та Україною. Проаналізовано тенденції використання різних інструментів ШІ, які здійснюються публічною адміністрацією обидвох держав в умовах дії спеціальних правових режимів. Наголошено, що ізраїльський та український досвід впровадження згадуваних технологій залежить від рівня адміністративно-правового регулювання відносин внутрішнього та зовнішнього адміністрування. Ізраїль кілька років поспіль виступає одним зі світових лідерів розробки, тестування, впровадження та використання технологій ШІ у різних сферах суспільного життя. Це зумовлюється рівнем розвитку відповідних технологій, активністю приватного сектору, який у взаємодії з державою поширює свої напрацювання на сферу публічного врядування та публічного адміністрування. Перебуваючи понад кілька десятиріч в умовах дії спеціального правового режиму (state of emergency), ізраїльське суспільство та держава продемонстрували високий рівень розвитку технологій, впровадження стартапів у сфері, яка пов'язана зі ШІ. Незважаючи на постійну критику, яка лунає від урядів європейських держав, країн Близького Сходу, ізраїльська держава вибрала модель адміністративно-правового регулювання, основою якої виступає людиноцентризм. Затверджена політика у сфері ШІ «Відповідальні інновації» («Responsible Innovation» AI policy) встановлює рекомендації в частині розробки й використання ШІ, якими визначаються принципи, сектори економіки та супутні ризики щодо впровадження згадуваних інструментів. Обрання такого підходу відрізняється від моделей, які реалізуються державами-членами Європейського Союзу (далі – ЄС), проте є схожими за своїм змістом до вибраної Сполученими Штатами Америки (далі – США) моделі впровадження ШІ. Встановлено, що синергія між приватними компаніями, стартапами та державою, яка полягає у спільному тестуванні відповідних рішень з використання ШІ, виявленні потенційних викликів та проблем, позитивно вплине на відповідний горизонт планування для створення локального нормативного регулювання за відповідними напрямками. Український досвід щодо адміністративно-правового регулювання впровадження та використання ШІ подібний до ізраїльського у тому сенсі, що перші кроки на шляху до розроблення відповідних цифрових платформ здійснювались під час триваючої російсько-української війни. Поряд з цим іще одним важливим фактором, який вплинув на формування технологічного та адміністративно-правового складників у цій сфері, було створення Міністерства цифрової трансформації, яким впроваджено велику кількість важливих інструментів, які нині є невід'ємною складовою частиною діяльності публічної адміністрації, здійснення публічного врядування. Створення та підтримка діяльності Єдиного порталу державних послуг «Дія» дозволили запровадити Дія.AI – перший у світі національний ШІ-асистент у сфері державних послуг [1]. Вплив законодавства ЄС, прийнятих актів щодо регулювання використання ШІ зумовив обрання українською державою bottom-up підходу, який передбачає поступове впровадження ШІ-інструментів у два етапи. Перший стосується підготовки на рівні приватного сектору, заслуховування його пропозицій та бачення. Другий – прийняття спеціального закону про ШІ за аналогом Акта про ШІ (далі – EU AI Act). Водночас вдосконалення української моделі впровадження та адміністративно-правового регулювання ШІ у діяльності публічної адміністрації може посилюватися із активним залученням приватних осіб, компаній-розробників інструментів та органів публічної влади. Створення належних адміністративно-правових механізмів налагодження такої взаємодії у вигляді публічно-приватного партнерства може позитивно сприяти триваючому технологічному домінуванню України серед держав, які спроможні впроваджувати ШІ. Використання ізраїльського досвіду в частині оголошення конкурсів

спільно між міністерствами та окремими розробниками ШІ щодо істотного покриття витрат на впровадження таких ШІ-інструментів може позитивно вплинути на виконання поставленої нашою державою мети – входження до першої трійки держав-лідерів за рівнем впровадження ШІ у державному секторі. Крім цього, активне залучення приватного сектору вимагатиме адміністративно-правового регулювання в частині співробітництва, навчання публічних службовців, обговорення необхідних вдосконалень. Ізраїльський досвід у цьому аспекті демонструє гнучкість та дозволяє швидко вирішувати такі завдання. Авторська позиція, що викладена у висновках, сформульована виходячи із тези, що спеціальні правові режими, впливаючи на зміни окремих інститутів та галузей права, зокрема й адміністративного, незважаючи на введення обмежень щодо реалізації конституційних прав і свобод людини, виступають каталізаторами вдосконалення публічного врядування та публічного адміністрування. ШІ-інструменти пришвидшуватимуть цей процес. Синергія безпекового досвіду Ізраїлю та цифрового прориву України в перспективі дозволить створити модель адаптивного публічного врядування, де технології захищають одночасно і державу, і людину.

Ключові слова: адміністративно-правове регулювання, спеціальний правовий режим, публічна адміністрація, публічні послуги, адаптивне публічне врядування, приватна особа, штучний інтелект, Responsible Innovation AI policy, Європейський закон про штучний інтелект, Біла книга з регулювання ШІ, Ізраїль, Україна.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF AI IMPLEMENTATION AND USE BY PUBLIC ADMINISTRATION UNDER SPECIAL LEGAL REGIMES: THE EXPERIENCE OF ISRAEL AND UKRAINE

UDC 342.9:351:004.8](477+569.4)

DOI <https://doi.org/10.32782/ehrlrichsjournal-2026-17.11>

PAVLO KRAINII

PhD in Law, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Public Law

Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Ukraine

p.krayniy@chnu.edu.ua

ORCID: 0000-0002-1263-9392

Abstract. The article examines the current state of legal regulation regarding the implementation and use of artificial intelligence technologies (hereinafter referred to as AI) by Israel and Ukraine. The trends in the use of various AI tools carried out by the public administration of both states under special legal regimes are analyzed. It is emphasized that the Israeli and Ukrainian experience in implementing the aforementioned technologies depends on the level of administrative and legal regulation of internal and external administration relations. For several consecutive years, Israel has been acting as one of the world leaders in the development, testing, implementation, and use of AI technologies in various spheres of social life. This is determined by the level of development of the respective technologies and the activity of the private sector, which, in cooperation with the state, extends its developments to the sphere of public governance and public administration.

Being under a special legal regime (state of emergency) for more than several decades, Israeli society and the state have demonstrated a high level of technology development and the implementation of startups in the field related to AI. Despite continuous criticism from the governments of European states and countries of the Middle East, the Israeli state has chosen a model of administrative and legal regulation based on human-centricity. The approved AI policy "Responsible Innovation" establishes recommendations for the development and use of AI, which define principles, economic sectors, and associated risks regarding the implementation of the aforementioned tools. The choice of this approach differs from the models implemented by the European Union (hereinafter referred to as the EU) member states, yet it is similar in its substance to the model of AI implementation chosen by the United States of America (hereinafter referred to as the USA). It is established that the synergy between private companies, startups, and the state, which consists in the joint testing of relevant AI solutions, as well as the identification of potential challenges and problems, will positively influence the corresponding planning horizon for creating local regulatory frameworks in the respective areas.

The Ukrainian experience regarding the administrative and legal regulation of the implementation and use of AI is similar to the Israeli one in the sense that the first steps towards developing the respective digital

platforms were taken during the ongoing Russian-Ukrainian war. Along with this, another important factor that influenced the formation of the technological and administrative-legal component in this sphere was the creation of the Ministry of Digital Transformation, which implemented a large number of important tools that today are an integral part of the activities of public administration and the exercise of public governance. The creation and support of the functioning of the Unified Portal of State Services “Diia” allowed for the introduction of Diia.AI – the world’s first national AI assistant in the field of public services [1].

The influence of EU legislation and adopted acts on regulating the use of AI led to the Ukrainian state choosing a bottom-up approach, which involves the gradual implementation of AI tools in two stages. The first stage concerns preparation at the private sector level, hearing its proposals and vision. The second stage involves the adoption of a special law on AI based on the model of the AI Act (hereinafter referred to as the EU AI Act). At the same time, the improvement of the Ukrainian model of implementation and administrative-legal regulation of AI in the activities of public administration can be strengthened through the active involvement of individuals, developer companies of tools, and public authorities. The creation of proper administrative and legal mechanisms for establishing such interaction in the form of a public-private partnership can positively contribute to Ukraine’s ongoing technological dominance among states capable of implementing AI. Utilizing the Israeli experience in terms of launching joint tenders between ministries and individual AI developers for substantial coverage of expenses for implementing such AI tools can positively affect the achievement of the goal set by our state: entering the top three leading nations in terms of AI implementation in the public sector. In addition, the active involvement of the private sector will require administrative and legal regulation regarding cooperation, training of public servants, and discussion of necessary improvements. The Israeli experience in this aspect demonstrates flexibility and allows for the swift resolution of such tasks.

The author’s position formulated in the conclusions is based on the thesis that special legal regimes, while influencing changes in individual institutions and branches of law, including administrative law, and despite the introduction of restrictions on the exercise of constitutional human rights and freedoms, act as catalysts for the improvement of public governance and public administration. AI tools will accelerate this process. The synergy of Israel’s security experience and Ukraine’s digital breakthrough will, in the long term, allow for the creation of a model of adaptive public governance where technologies protect both the state and the human being simultaneously.

Key words: administrative and legal regulation, special legal regime, public administration, public services, adaptive public governance, private person, Artificial intelligence, Responsible Innovation AI policy, EU Artificial Intelligence Act, White Paper on Artificial Intelligence, Israel, Ukraine.

Постановка проблеми. Адміністративне право як фундаментальна галузь перебуває у постійному розвитку, який зумовлюється різноманітними зовнішніми чинниками. Вони впливають на його окремі інститути. Вибуховий розвиток ІІІ інструментів зумовив переосмислення низки усталених положень у всіх галузях публічного та приватного права. Впродовж останніх кількох років уряди багатьох держав світу намагаються знайти нормативну рамку, яка б забезпечила застосування відповідних ІІІ-інструментів не лише у приватному секторі, але й у секторі діяльності публічної влади, публічної адміністрації та публічного врядування. Незалежно від різних моделей, які поступово впроваджуються не лише на рівні окремих держав, але й наднаціональних утворень, спільним знаменником виступає ефективне та оптимальне впровадження ІІІ у діяльності різних органів влади під час надання послуг, адміністративно-деліктного законодавства, адміністративного судочинства тощо. Провідні світові лідери у сфері запровадження технологій ІІІ (США, Канада, Франція, Китай, Південна Корея) створюють відповідну економічну та правову основу для створення відповідних умов швидкого впровадження таких інструментів у відносинах публічного адміністрування [2].

Проте на їхніх територіях не діють спеціальні правові режими, не переводяться обмеження окремих прав і свобод людини. У таких державах немає триваючої війни, яка впливає на необхідність швидкого запровадження нових інструментів у діяльності публічної адміністрації, наділення відповідних органів новими повноваженнями щодо використання інструментів ІІІ. Ізраїль та Україна є державами, у яких тривалий час діють спеціальні правові режими. Ізраїль починаючи з 1948 року щороку продовжує дію режиму state of emergency. Україна ж запроваджує та продовжує дію правового режиму воєнного стану що три місяці, починаючи з 2022 року.

В обох випадках протистояння цих двох демократичних держав із агресорами, які переважають їх по багатьох параметрах, може завершитись їхньою перемогою лише у випадку стрімкого технологічного розвитку та належного адміністративно-правового регулювання його впровадження. Саме особливості адміністративно-правового забезпечення впровадження ІІІ-технологій та ІІІ-інструментів, їхній вплив на якісну зміну відносин внутрішнього та зовнішнього адміністрування потребують належного

наукового та практичного обґрунтування. Ізраїльський та український досвід впровадження та використання ІІІ у діяльності публічної влади демонструють позитивну динаміку застосування окремих моделей публічно-приватного партнерства. Це одна із важливих складових частин успішної імплементації ІІІ-інструментів у структуру сучасного публічного врядування та публічного адміністрування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості правового регулювання впровадження та використання ІІІ досліджуються представниками природничих, технічних та гуманітарних наук. Окремі аспекти застосування технологій ІІІ у сфері діяльності публічної влади вивчаються представниками конституційного та адміністративного права. В Ізраїлі зазначена проблематика є об'єктом досліджень А. Барам-Цабарі, І. Бен-Ізраеля, І. Беєрі, Е. Вігоди-Гадот, Р. Гольштейн-Гальперін, Е. Гройссінга, Е. Джінара, Е. Йонаса, Н. Коєна, І. Кляйн-Аврагама, А. Кахане, Е. Матанії, Ш. Мізрахі, Г. Пальтієлі, М. Сьєрра, М. Таддікена, А. Устера, Л. Фрідмана та інших.

Українські дослідження різних аспектів впровадження та використання ІІІ в інститутах адміністративного права, публічного управління та публічного врядування проводились В.Е. Арутюняном, І.С. Арделяном, О.В. Безсоновим, М.К. Бабик, І.І. Гуменюк, М.В. Дубняк, І.С. Князевою, Т.О. Карабін, Т.О. Коломоець, В.К. Колпаковим, І.В. Ковбасом, Л.М. Корнutoю, І.В. Костенком, А.Є. Краковською, К.В. Оксютенком, Н.Є Хлібороб та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових праць у сфері правового регулювання впровадження та використання ІІІ, з огляду на необхідність швидкого впровадження ІІІ-інструментів у діяльності органів публічної влади, відносинах внутрішнього та зовнішнього адміністрування у державах, які ведуть активні бойові дії за збереження своєї незалежності, таких як Ізраїль та Україна, виникає необхідність у ґрунтовному аналізі актуального стану використання ІІІ-технологій під час здійснення публічного управління та публічного адміністрування.

Виклад основного матеріалу. Динамічний розвиток ІІІ-інструментів та технологій знаходить поступове відображення не лише в окремих сферах суспільного життя, але й паралельно в окремих інститутах адміністративного права. Одним зі знакових рішень української держави, що дозволило їй стати однією із прогресивних демократій, які впроваджують концепцію «цифрової держави», стало впровадження цифрових сервісів. Портал державних послуг «Дія» дозволив швидко переводити відповідні публічні послуги у цифровий світ. Це дозволило Україні стати однією із країн Європи, яка за відносно короткий проміжок часу змогла створити цифрове середовище, прийняти низку нормативних актів, які стосуються надання таких послуг. Попри це, запущено низку цифрових сервісів, які дозволяють приватній особі ефективно комунікувати з відповідним органом влади щодо реалізації нею відповідних прав і свобод. Наприклад, медичний онлайн-сервіс HELSI являє собою окрему спеціалізовану інформаційну систему, онлайн-платформу, яка дозволяє пацієнтам одержувати всю інформацію, яка стосується надання відповідних медичних послуг: записуватися на прийом до державних і приватних лікарів, переглядати електронну медичну карту, одержувати результати аналізів та виписані електронні рецепти за допомогою власного гаджета [3].

Низка центральних органів публічної влади в Україні поступово впроваджують відповідні сервіси для комунікації з приватними особами. Наприклад, при Пенсійному фонді України діє Портал Електронних Послуг [4], Державна податкова служба України забезпечує функціонування електронного кабінету платника податків [5], Міністерство освіти і науки України адмініструє Єдину державну електронну базу з питань освіти – сервіс, який містить інформацію, яка стосується вступної кампанії, відомостей про документи здобувача, які він може перевірити, авторизувавшись у ньому [6]. Можемо наводити низку прикладів «перенесення» ряду публічних послуг, сервісів, внутрішньої діяльності органів публічної влади у цифрове середовище.

Ізраїль також впровадив подібні платформи. Базовою для надання публічних послуг є вебсайт урядових послуг та інформації Ізраїлю (Israel's government services and information website, Gov.il). Він централізує урядову інформацію та послуги з усіх гілок влади на одному вебсайті. Він сумісний також із мобільними пристроями. У ньому приватна особа може легко знайти та отримати доступ до персональних даних, урядової інформації та послуг. На сайті розміщено інформацію та алгоритм одержання послуг від Офісу Прем'єр-міністра, Міністерства юстиції, Управління з питань народонаселення та імміграції, міністерств туризму, культури та спорту, громадської безпеки, транспорту та безпеки дорожнього руху, енергетики, будівництва та житлово-комунального господарства, а також Управління

правоохоронної системи та стягнення податків, а також окремі послуги від усіх урядових міністерств та органів влади [7].

Наступний крок – розробка, впровадження та використання ШІ-технологій та інструментів. Незважаючи на велику кількість інформації, різноманітних статистичних даних, опитувань, які охоплюють приватних осіб та представників органів влади у більшості держав світу, єдиного підходу до імплементації ШІ-інструментів та їх адміністративно-правового регулювання немає. Є різні моделі його впровадження, проте кожна із них має свої особливості. Перевагу у цьому процесі одержать країни, які мають власну технологічну інфраструктуру, мільярдні інвестиції, відповідну кількість фахівців та належну правову рамку, що дозволить забезпечувати впровадження ШІ-технологій у повсякденне життя. У цьому сенсі майбутнє адміністративно-правове регулювання впровадження таких технологій у діяльність органів публічної влади є одним із важливих завдань української держави. Водночас створення належного адміністративно-правового регулювання неможливе без вивчення досвіду зарубіжних країн, які в тому числі розвивають відповідні технології ШІ та впроваджують його інструменти на державному рівні.

Ізраїль є чи не єдиною державою світу, яка, незважаючи на постійно діючий режим надзвичайної ситуації, впроваджує низку інновацій. За даними лондонської консалтингової фірми Oxford Insight, яка щороку публікує Індекс готовності уряду до впровадження ШІ (Government AI Readiness Index), у 2025 році Ізраїль посідає 16-е місце у світі, тоді як Україна – 41. Основні висновки з аналізу урядів 195 держав світу у вказаному звіті демонструють такі тенденції. По-перше, формується біполярна глобальна мапа лідерства двох провідних економік світу – США та Китаю. Саме ці дві держави нині формують відповідні напрями розвитку ШІ-технологій. По-друге, ШІ не є лише стратегічною ціллю. Він стає реальністю, яка формується в тому числі через впровадження відповідних інструментів у державному секторі. Більшість держав, у тому числі Ізраїль та Україна, впроваджують ШІ задля підвищення ефективності та результативності уряду. По-третє, незважаючи на транскордонне співробітництво та міжнародну співпрацю у сфері ШІ, у 2025 році спостерігається тенденція щодо забезпечення національного та регіонального суверенітету у сфері ШІ. Ізраїль застосовує підхід, яким визначаються спочатку напрями економіки, які потребують першочергового посилення ШІ-інструментами, а отже, участі органів публічної влади. Прагнучи реалізувати свою євроінтеграційну компоненту та імплементацію відповідного законодавства, Україна розробила стратегічні та рамкові документи у цій сфері, які закладуть основу для прийняття окремого нормативного акта на зразок Акта про штучний інтелект. По-четверте, співробітництво між державами у сфері ШІ не обмежуються тепер лише рамковими угодами. Формуються практичні норми і підходи до управління. Ізраїль та Україна розробили відповідні документи, які в найближчому майбутньому отримають окреме нормативне регулювання та сприятимуть впровадженню ШІ-інструментів у публічному врядуванні та публічному адмініструванні. По-п'яте, уряди виступають ключовими суб'єктами, які запроваджують нормативне регулювання щодо впровадження та використання ШІ. Вони розширюють можливості, в тому числі для участі приватного сектору у зазначеній діяльності, формуванні переліку можливих інновацій у вказаній сфері. Ними забезпечується формування національних систем ШІ [2].

Ізраїль та Україна, перебуваючи у стані війни та дії спеціальних правових режимів, лише посилюють впровадження та використання ШІ-інструментів. Незважаючи на це, обидві країни вибрали різні моделі стратегічного використання ШІ органами публічної влади як у відносинах внутрішнього адміністрування задля оптимізації, покращення та пришвидшення діяльності відповідних органів, так і у відносинах зовнішнього адміністрування. Останні насамперед спрямовані на реалізацію людиною її суб'єктивних прав. Незважаючи на відмінності у конституційно-правовому регулюванні таких прав, нормативних актів у цій сфері, простежується спільна тенденція: демократичні режими в умовах дії спеціальних правових режимів швидше спроможні адаптувати публічно-правові відносини. У цьому аспекті ШІ-технології можуть сприяти покращенню надання публічних послуг, оптимізації обміну інформацією між різними базами даних під час надання таких послуг, інтегрувати нові ШІ-інструменти безпосередньо у повсякденну діяльність публічних службовців.

Основною ціллю є не стільки відповідна ШІ-технологія та інструментарій, скільки здатність адміністративного права їх впроваджувати та використовувати у повсякденній діяльності публічної влади. З одного боку, необхідно забезпечити належне правове регулювання, яке стосується змін у адміністративно-правовому статусі суб'єктів публічно-правових відносин, адже відповідний публічний

службовець чи орган зобов'язаний діяти у межах та способами, визначений законодавством. З іншого боку, одержання відповідним органом відомостей про особу під час використання ШІ-інструментів чи інших даних має покладати на них додаткові обов'язки щодо перевірки одержаної інформації, її захисту та зберігання. Досягнення такого результату можливе у разі врахування таких умов: гарантій прав людини, зміни адміністративно-правового статусу органів публічної влади та появи у них відповідних повноважень у сфері впровадження та використання ШІ-інструментів. Також необхідно забезпечити належну взаємодію із приватним сектором, який виступає драйвером із розробки технологічних рішень. У цьому аспекті адміністративно-правове регулювання ШІ-інструментів і технологій має поширюватись на відносини, які виникають у сфері публічно-приватного партнерства.

Ізраїль та Україна володіють необхідною технологічною перевагою поряд з іншими державами та можуть здійснити подальше правове регулювання у цій сфері, що дозволить не лише отримати перевагу у сфері безпеки та оборони, але й здійснити відповідну цивілізаційну трансформацію усього публічного врядування та публічного адміністрування у повоєнний період. Тобто відбудеться суттєва трансформація адміністративно-правового статусу учасників публічно-правових відносин: у органів публічної влади, їх посадових осіб з'являться нові повноваження у сфері впровадження та використання ШІ-інструментів; приватні особи наділятимуться додатковими правами та обов'язками, які виникатимуть під час використання ними запропонованих ШІ-інструментів під час відповідних публічно-правових відносин. У цьому контексті одним із ключових понять, яке стане результатом впровадження ШІ-інструментів у діяльність публічної влади, відносин внутрішнього та зовнішнього адміністрування, є адаптивне врядування. Як зазначають К. Фольке, Т. Ган, П. Олсон та Й. Норберг: «Адаптивне управління – це парадигма, яка наголошує на здатності інституцій навчатися, впроваджувати інновації та динамічно реагувати на невизначеність. Цей підхід є особливо актуальним для подолання викликів ХХІ століття, що характеризуються високим рівнем невизначеності, таких як стихійні лиха, глобальні пандемії та революційні технологічні зміни» [8, с. 442].

У цьому контексті адміністративно-правове регулювання здійснюватиме трансформацію публічного врядування у адаптивне публічне врядування, яке враховуватиме динамічне впровадження та використання ШІ-інструментів у публічно-правових відносинах. На нашу думку, відповідний процес частково вже відбувається як в Ізраїлі, так і в Україні. Для кращого розуміння спільних та відмінних рис ізраїльської та української моделей впровадження ШІ у діяльність органів публічної влади, особливостей взаємодії із приватним сектором, стратегічних документів у цій сфері необхідно проаналізувати актуальні документи нормативного характеру.

Ізраїль вибрав модель, у якій поки що не прийнято окремого закону про штучний інтелект. Натомість він покладається на галузевих регуляторів та горизонтальне законодавство про конфіденційність для нормативного регулювання щодо керівництва з відповідального використання ШІ. Уряд вибрав підхід, що ґрунтується на політиці та принципах, а не на єдиному всеохоплюючому законі про штучний інтелект. Організації повинні відстежувати як загальні вимоги, так і оновлення, що стосуються конкретного сектору. Проте ізраїльська держава має відповідну систему органів публічної влади, яка впроваджуватиме та сприятиме використанню ШІ-інструментів. Діюче Національне цифрове агентство Ізраїлю (Israel National Digital Agency) здійснює адміністрування всієї структури цифрового уряду. Агентство має кілька важливих напрямів діяльності, наділене відповідними повноваженнями, які закріплені на рівні програмних та нормативних документів. Воно сприяє реалізації Національної цифрової стратегії на 2025–2029 роки, яка затверджена Постановою уряду № 2273 від 31.10.2024 [9]. Агентство сприяє реалізації Урядової стратегії хмарних технологій, прийнятої у 2024 році, інших стратегій щодо даних, штучного інтелекту та послуг, що нині перебувають на етапі розроблення. Крім цього, окремі підрозділи агентства допомагають уряду щодо реалізації стратегії, бюджетування та затвердження проєктів, вартість яких перевищує 5 мільйонів шекелів (близько 1,5 мільйона євро) [10].

Урядом забезпечується адміністративно-правове регулювання реалізації стандартизованих принципів та адаптивних методологій, які спрямовані на покращення надання публічних послуг в Ізраїлі. Розроблено Посібник з цифрової трансформації, а також прийнято Постанову уряду № 1366 від 10.04.2022 р., якою, крім іншого, визначено необхідність у творенні Національної системи пошуку прав бізнесу, прискорення завершення проєкту «Цифрове ліцензування бізнесу» тощо [11]. Створено окремі Центри передового досвіду (наприклад, центр Agile допомагає органам влади та установам розширювати

можливості людського капіталу для впровадження нових технологій шляхом проведення навчання – *авт.*). Це дозволяє забезпечити підтримку міністерств у процесі переходу до інтерактивного, адресного надання публічних послуг. При цьому проводиться суворий моніторинг ключових показників ефективності (КРІ). Обмін інформацією між органами публічної влади забезпечується спеціальною системою, що дозволяє обмінюватися інформацією в режимі реального часу між державними органами.

Ізраїль активно розвиває ШІ-інструменти та технології. Розроблено Стратегію розвитку ШІ в державному секторі. Запущено інтерактивну платформу AI Watch, яка відображає використання таких інструментів в уряді. Поряд з цим Національне цифрове агентство Ізраїлю у співпраці з Управлінням юридичного консультування та законодавчих питань Міністерства юстиції та Міністерством інновацій, науки і технологій опублікувало перший урядовий посібник з відповідального використання штучного інтелекту в державному секторі. Він забезпечує систематичну, ціннісну та інноваційну основу для обґрунтованого впровадження ШІ-технологій штучного інтелекту на державній службі. При цьому враховано міжнародні принципи та нормативні положення таких міжнародних організацій та держав, як: ОЕСР, Європейський Союз, Сполучені Штати, Канада та Велика Британія [12].

Поряд із впровадженням ШІ-інструментів у державному секторі утворено Директорат зі штучного інтелекту відповідно до Постанови Уряду № 3375, який діє при Офісі Прем'єр-міністра як допоміжний підрозділ. Створення такого органу є наслідком виконання взятих ізраїльською державою зобов'язань, а також «збереження позицій Ізраїлю як однієї з провідних країн у сфері штучного інтелекту у світовому масштабі, водночас дотримуючись прав людини» [13]. Для державних службовців створено цифровий портал DIGITAL, яким дається можливість пройти необхідне навчання щодо оволодіння навичками використання таких ШІ-інструментів: GEMINI, NOTEBOOK LM, GEMS тощо. Зростаючі потреби в оволодінні цифровими навичками та ширше охоплення основних компетенцій цифрового урядування можуть ще більше посилити цілеспрямований розвиток потенціалу [14].

Окремо налагоджується взаємодія із представниками приватного сектору, окремими стартапами у сфері ШІ. Так, Міністерство інновацій, науки і технологій у співпраці з Національним цифровим агентством Ізраїлю запустило пілотний проєкт із впровадження штучного інтелекту. Участь у ньому візьмуть 15 міністерств. Бюджет проєкту – 45 млн шекелів. Конкурс оголошено в межах Національної програми ШІ. Одним із завдань програми є активне впровадження ШІ-інструментів та технологій у державному секторі. Він спрямований на покращення якості державних послуг для громадян. Окремим завданням є підвищення рівня організації діяльності уряду та органів влади [15].

Ізраїльський досвід адміністративно-правового регулювання здійснюється у кількох напрямках. Прийняття документів, які визначають стратегію впровадження та використання ШІ. Окремо забезпечується правове регулювання на рівні постанов уряду спеціальних органів, а також консультативних органів, які допомагають уряду та окремим міністерствам впроваджувати ШІ-технології. Забезпечується постійне оновлення цифрових платформ із надання публічних послуг. Запроваджуються нові системи обміну інформацією за допомогою ШІ-інструментів. Це призводить до необхідності забезпечувати поступово зростаючу необхідність навчання як громадян, так і державних службовців. Невід'ємною складовою частиною адміністративно-правового регулювання є публічно-правові відносини між державою та приватним сектором, який розробляє та масштабує ШІ-інструменти.

Україна запроваджує ШІ в державному секторі за іншою моделлю, яка відображена у Білій книзі ШІ. Це bottom-up підхід, який реалізовуватиметься навколо таких трьох фундаментальних складників, як: підтримка бізнесу, додержання прав людини та євроінтеграція. Він реалізовуватиметься у два етапи. Перший передбачає формування належної основи для адаптації держави щодо впровадження та використання ШІ; забезпечення прогнозування та розроблення локальних документів використання ШІ-інструментів та технологій. Тривалість цього етапу прогнозується обсягом 2–3 роки [16]. Хоча, на нашу думку, такі часові рамки є дещо оптимістичними, з огляду на залежність цього етапу від тривалої російсько-української війни.

Кабінетом Міністрів України схвалено Концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні до 2030 року. Вона поширюватиме свою дію на такі сфери: «освіта і професійне навчання, наука, економіка, кібербезпека, інформаційна безпека, оборона, публічне управління, правове регулювання та етика, правосуддя» [17]. Затверджено й відповідний План заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025–2026 роки. Він передбачає низку суттєвих дій з боку уряду, а саме:

«розроблення рекомендацій з кібербезпеки, які передбачатимуть пропозиції з використання технологій штучного інтелекту, зокрема щодо захисту моделей машинного навчання від несанкціонованого втручання в роботу; застосування технологій штучного інтелекту для проведення державними органами аналізу, прогнозування та моделювання розвитку системи державного управління у відповідних сферах, розрахунку показників ефективності» тощо [18].

Обмеження плану заходів з 2025 по 2026 рік не сприятиме реалізації загальної концепції розвитку ШІ. Це може призвести до невиконання окремих завдань, які не сприятимуть досягненню цілей впровадження ШІ в Україні. Однією зі стратегічних цілей України у цій сфері є входження у першу трійку світових лідерів за рівнем впровадження ШІ в державному секторі. Такий перехід, за інформацією Мінцифри, повинен відбутись саме до 2030 року. На нашу думку, обмеження плану заходів лише двома календарними роками не сприятиме досягненню заявленого завдання. Крім того, як свідчить досвід Ізраїлю, успішне впровадження та використання ШІ-інструментів неможливе без залучення приватного сектору. Приклади співпраці зі світовим гігантом NVIDIA щодо реалізації проєкту AI Factory або ж національним оператором мобільного зв'язку Київстар щодо створення національної великої мовної моделі «Сяйво» (LLM) [20] є важливими, проте не забезпечать достатнього рівня впровадження ШІ-інструментів у державному секторі. Необхідний розвиток публічно-приватного партнерства та супровід приватним сектором окремих аспектів використання ШІ публічною адміністрацією.

Висновки. Отже, адміністративно-правове регулювання впровадження та використання ШІ інструментів та технологій публічною адміністрацією Ізраїлю та України має спільні та відмінні риси. Спеціальні правові режими (режим надзвичайного стану в Ізраїлі та воєнний стан в Україні), попри об'єктивне введення тимчасових обмежень окремих конституційних прав і свобод, виступають потужними каталізаторами модернізації системи публічного врядування. Належне забезпечення адміністративно-правового регулювання ШІ стає базовою передумовою забезпечення прав і свобод людини, підвищення публічно-правових відносин внутрішнього та зовнішнього адміністрування.

Визначено, що Ізраїль сформував гнучку, децентралізовану модель регулювання ШІ, яка базується на принципах «Відповідальних інновацій» (Responsible Innovation), галузевих напрямках та активному залученні приватного сектору через механізми спільного фінансування й тестування технологій (зокрема, через практику спільних урядових тендерів). Цей людиноцентричний підхід дозволяє державі зберігати гнучкість без ухвалення жорсткого всеохоплюючого законодавства.

Встановлено, що Україна, на противагу ізраїльському досвіду, вибрала нормативний шлях bottom-up, орієнтований на поступову адаптацію європейського стандарту EU AI Act та закріплення положень у Більшій книзі й Концепції розвитку ШІ до 2030 року. Проте виявлено системний недолік вітчизняного планування: обмеження Плану заходів з реалізації Концепції лише періодом 2025–2026 років створює ризики правової невизначеності та може загальмувати виконання стратегічної мети – входження України до топ-3 світових лідерів за рівнем впровадження ШІ в державному секторі.

Оптимізація української моделі адміністративно-правового регулювання ШІ у сфері публічного адміністрування потребує імплементації ізраїльського досвіду в частині розбудови масштабного публічно-приватного партнерства. Запровадження спільних цільових грантових програм і тендерів між міністерствами та приватними розробниками ШІ дозволить суттєво покрити витрати на цифрову інфраструктуру й забезпечити підготовку публічних службовців. Водночас впровадження та використання ШІ інструментів та технологій призведе до трансформації правового статусу суб'єктів публічно-правових відносин (поява нових повноважень у органів влади та додаткових прав і гарантій захисту даних у приватних осіб). Це матиме наслідком формування нового виду публічного врядування – адаптивного врядування.

Таким чином, врахування безпекового досвіду Ізраїлю та цифрового сервісного прориву України дозволяє створити стійку державну модель, де ШІ-технології одночасно оптимізують публічні послуги, посилюють національну безпеку та забезпечують захист інтересів людини.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Україна встановила світовий рекорд: Дія.AI визнали першим національним ШІ-асистентом із державних послуг. / Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/progress/ukrayina-vstanovyla-svitovyy-rekord-diaai-vyznaly-pershym-natsionalnym-shi-asystentom-iz-derzavnykh-poslugh> (дата звернення: 25.06.2026).

2. Government AI Readiness Index 2025. Oxford Insights. URL: <https://oxfordinsights.com/ai-readiness/government-ai-readiness-index-2025/#download-reports>.
3. HELSI. Офіційний вебпортал. URL: <https://app.helsi.me/>.
4. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України. URL: <https://portal.pfu.gov.ua/sidebar/Templates/Default> (дата звернення: 29.06.2026).
5. Електронний кабінет. Державна податкова служба України. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/> (дата звернення: 29.06.2026).
6. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua/> (дата звернення: 29.06.2026).
7. All government information on one website, accessible and online gov.il – Government services and information. Anywhere, anytime. Gov.il official web-site. URL: <https://www.gov.il/en> (дата звернення: 29.06.2026).
8. Carl Folke, Thomas Hahn, Per Olsson and Jon Norberg. Adaptive governance of social-ecological systems. *Annual Review of Environment and Resources*. 2005. Volume 30. P. 441–473. DOI: 10.1146/annurev.energy.30.050504.144511.
9. Streamlining the public sector: Accelerating digital services to citizens and creating digital infrastructure and supporting policy tools and amending government decisions. Government of Israel. 2024. Oct. 31. URL: <https://www.gov.il/he/pages/dec2273-2024> (дата звернення: 30.06.2026).
10. About Israel National Digital Agency. Official website of the Israeli Government. URL: <https://www.gov.il/en/pages/about-national-digital-agency> (дата звернення: 01.07.2026).
11. Expansion and regulation of digital services for residents and businesses and amendment of a government decision. Government of Israel. 2022. No. 1366 Apr. 10. URL: https://www.gov.il/he/pages/dec1366_2022 (дата звернення: 01.07.2026).
12. Setting the Standard: Israel Unveils First-Ever Responsible AI Guide for the Public Sector. Israel National Digital Agency. URL: <https://www.gov.il/en/pages/ai-guide> (дата звернення: 01.07.2026).
13. Establishing the National Headquarters for Artificial Intelligence in Israel, amending government decisions and transferring areas of operation from ministry to ministry. 2025. No. 3375. Sept. 21. Prime Minister's Office. URL: <https://www.gov.il/he/pages/dec3375-2025> (дата звернення: 01.07.2026).
14. Digital. The Public Sector Training House National-Digital-Agency. URL: <https://harhayeda.gov.il/digitalit/> (дата звернення: 01.07.2026).
15. The winning projects in the government's AI open call. Ministry of Innovation, Science and Technology. URL: https://www.gov.il/en/pages/most_ai_government_agencies_open_call_winners (дата звернення: 30.06.2026).
16. Біла книга з регулювання ШІ в Україні: бачення Мінцифри: (версія для консультацій, червень 2024 р.) / Міністерство цифрової трансформації України. Київ : Мінцифра, 2024. 30 с. URL: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbac.pdf> (дата звернення: 30.06.2026).
17. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р : станом на 29 грудня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-r#Text> (дата звернення: 01.07.2026).
18. Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025–2026 роки : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.05.2025 № 457-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2025-r#Text> (дата звернення: 01.07.2026).
19. Україна планує інтегрувати ШІ в державні органи до 2030 року та увійти в ТОП-3 світових лідерів. *Судово-юридична газета*. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/364025-ukraina-planiruet-integriruvat-ii-v-gosudarstvennyy-sektor-do-2030-goda-i-voyti-v-top-3-mirovykh-liderov> (дата звернення: 01.07.2026).

REFERENCES

1. Ukraina vstanovyla svitovyi rekord: Diia.AI vyznaly pershim natsionalnym ShI-asystentom iz derzhavnykh posluh. Ministerstvo tsyfrovoy transformatsii Ukrainy. Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/news/progress/ukrayina-vstanovyla-svitovyy-rekord-diiiai-vyznaly-pershim-natsionalnym-shi-asystentom-iz-derzhavnykh-posluh>
2. Government AI Readiness Index 2025. Oxford Insights. Retrieved from: <https://oxfordinsights.com/ai-readiness/government-ai-readiness-index-2025/#download-reports>.
3. HELSI. Ofitsiyniy veb-portal. Retrieved from: <https://app.helsi.me/>.
4. Portal elektronnykh posluh Pensiinoho Fondu Ukrainy. Retrieved from: <https://portal.pfu.gov.ua/sidebar/Templates/Default>.
5. Elektronnyi kabinet. Derzhavna podatкова sluzhba Ukrainy. Retrieved from: <https://cabinet.tax.gov.ua/>.
6. Yedyna derzhavna elektronna baza z pytan osvity. Retrieved from: <https://info.edbo.gov.ua/>.
7. All government information on one website, accessible and online gov.il – Government services and information. Anywhere, anytime. Gov.il official web-site. Retrieved from: <https://www.gov.il/en>.
8. Carl Folke, Thomas Hahn, Per Olsson and Jon Norberg. (2005). Adaptive governance of social-ecological systems. *Annual Review of Environment and Resources*. Volume 30. P. 441–473. DOI: 10.1146/annurev.energy.30.050504.144511.
9. Streamlining the public sector: Accelerating digital services to citizens and creating digital infrastructure and supporting policy tools and amending government decisions. Government of Israel. 2024. Oct. 31. Retrieved from: <https://www.gov.il/he/pages/dec2273-2024>.

10. About Israel National Digital Agency. Official website of the Israeli Government. Retrieved from: <https://www.gov.il/en/pages/about-national-digital-agency>.
11. Expansion and regulation of digital services for residents and businesses and amendment of a government decision. Government of Israel. 2022. No. 1366 Apr. 10. Retrieved from: https://www.gov.il/he/pages/dec1366_2022.
12. Setting the Standard: Israel Unveils First-Ever Responsible AI Guide for the Public Sector. Israel National Digital Agency. Retrieved from: <https://www.gov.il/en/pages/ai-guide>.
13. Establishing the National Headquarters for Artificial Intelligence in Israel, amending government decisions and transferring areas of operation from ministry to ministry. 2025. No. 3375. Sept. 21. Prime Minister's Office. Retrieved from: <https://www.gov.il/he/pages/dec3375-2025>.
14. Digital. The Public Sector Training HouseNational-Digital-Agency. Retrieved from: <https://harhayeda.gov.il/digitalit/>.
15. The winning projects in the government's AI open call. Ministry of Innovation, Science and Technology. Retrieved from: https://www.gov.il/en/pages/most_ai_government_agencies_open_call_winners.
16. Bila knyha z rehulivannia ShI v Ukraini: bachennia Mintsyfy: (versiiia dlia konsultatsii, cherven 2024 r.) / Ministerstvo tsyfrovoi transformatsii Ukrainy. Kyiv: Mintsyfra, 2024. 30 s. Retrieved from: <https://storage.thedigital.gov.ua/files/a/ba/d5da75c2613e331bb89258f950adcbac.pdf>.
17. Pro skhvalennia Kontseptsii rozvytku shchuchnoho intelektu v Ukraini: Rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 02.12.2020 № 1556-r : stanom na 29 hrud. 2021 r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-p#Text>.
18. Pro zatverdzhennia planu zakhodiv z realizatsii Kontseptsii rozvytku shchuchnoho intelektu v Ukraini na 2025–2026 roky: Rozporiadzh. Kab. Ministriv Ukrainy vid 09.05.2025 № 457-r. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2025-p#Text>.
19. Ukraina planuie intehruvaty ShI v derzhavni orhany do 2030 roku ta uviiti v TOP-3 svitovykh lideriv. *Sudovyrydychna hazeta*. Retrieved from: <https://sud.ua/uk/news/publication/364025-ukraina-planiruet-integrirovat-ii-v-gosudarstvennyy-sektor-do-2030-goda-i-voyti-v-top-3-mirovykh-liderov>.

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

*Дата першого надходження статті до видання: 10.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 03.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.10.2026*